

pravilno in se mnogokrat še tako lepa stremjenja tolačijo čisto napačno. S posebno naslado se pa sprejemajo od nasprotnikov napadi tovariša na tovariša. Ni menda še dovolj, da se moramo boriti z vsemi mogočimi protivniki, začnimo se še med seboj, člani iste organizacije, jemljimo si še sami ugled, ker nam ga ubijajo najbrž drugi še pre malo.

Ako dotičnemu tovarišu oziroma tovarišici ni po volji delovanje tov. Hrena kot zastopnika našega društva pri šolskih oblastih in pri UJU, ako ne soglaša z resolucijami, ki so se sprejele na njegov predlog, zakaj svojega mnenja in razlogov ne pove pri zborovanju, ki je edini pravi forum za to. No seveda, streljati izza plota je vsekakor bolj varno in ni treba toliko sposobnosti. To netaktnost mora obsojati vsak količnik objektivne in discipliniran član naše organizacije brez razlike strankarske pripadnosti. V stanovskih in strokovnih zadevah ne sme biti političnih diferenc, ako se hoče kaj doseči. Najmanj pa je strankarska prenapetost, kakršno je pokazal avtor omenjene notice, na mestu pri učitelju. Mi smo učitelji naroda, ne pa priganjači te ali one stranke in nobeni politični stranki ne priznavam monopola nad nami. Prvo je pošteno, vestno delo v šoli in narodno-kulturno delo izven nje, kar pa se tiče strankarskega naziranja, naj se milostno dovoli, da ima tudi učitelj svoje mnenje. Povedal sem te svoje misli le radi načelnosti in skupnih interesov. Ne bom branil tov. Hrena kot osebo, ker ga takšen napad sploh ne more žaliti. Vsi, ki ga poznamo, vemo, da bo šel mirno preko tega in delal i v bodoče z dosedanjim vztrajnostjo in nesebičnostjo. — an.

— Po zborovanju mariborskega uč. društva je izšla pretekli teden v »Jutru« zelo neokusna notica. Ta notica se namreč več peča z že pred več letnim političnim udejstvom tov. Hrena, kakor pa z zborovanjem samim. Iz nje lahko sklepa nepoznavalec razmer, da mariborsko učiteljstvo ni enotno glede smeri naše stanovske organizacije in v šol. vprašanjih ter ima v svoji sredi neoljalno članstvo, katero pri zborovanjih ne postopa odkrito, v javnosti pa ne tovariško. Nasproti temu ugotavljam dejstvo, da so bile sprejete dotične resolucije soglasno. Za nje je glasovala tudi tovarišica, ki je s posredovanjem iznesla zadevo v »Jutru«. Za prostaki napad na našega tovariša ne zadene torej učiteljstva nobena krivda. Ob naši stanovski solidarnosti so se do sedaj razbile vse nakane naših dolgoletnih nasprotnikov. Ako pa se sedaj upajo nekateri naši »prijatelji«, da nas bodo oni na ta ali oni način razdvojili, potem jim povemo lahko na ves glas, da se zelo motijo.

— Seja narodno-prosvetnega odseka Pov. UJU se vrši 25. tm. ob pol 9. uri dopoldne v pisarni strok. tajništva. Na dnevnem redu je poslovnik prosvetne organizacije Pov. UJU in načrt socialno izobraževalnega počitniškega tečaja, ki ga namerava prirediti Pov. UJU. Ožji sosvet je dal nalogo odseku, da mu predloži načrt predavanj za ta tečaj. Opozorjamo člane, da o tem razmišljajo in pripravijo predloge. Posebej vabil za sejo ne bomo razpošiljali.

— Pošljite prepise in partituro »Čudežnih gosli«. Vse one, ki smo jim izposodili proti prepisu glasbeni del »Čudežnih gosli« prosimo, da nam čimprej pošljejo partituro in prepise, ker sicer ne moremo ustreči množičnim novim povpraševalcem, ki se oglašajo za glasbeni del »Čudežnih gosli«.

— Predsednike ali tajnike okrajnih učiteljskih društev prosimo, da nam pošljejo v zmlisu zadnje okrožnice izvoljene in konstituirane okrajne narodno prosvetne odseke.

— Za podporno društvo za učiteljski naraščaj je zbrala tovarišica Relči Schillerjeva na zborovanju Belokranjskega učiteljskega društva 7. marca 1925. Din 200. — Posnemajte!

— Ljubljanski Dnevnik, najbližji idejni in delovni sorodnik »Slovenca« in najintimnejši njegov prijatelj, kadar je treba udariti po čem, kar je učiteljskega; potomec tako slavnih in množičnih »neodvisnih listov«, kratke slave in še krajšega življenja in zastopnik tako mnogobarnih in izpreminjajočih se frakcij in strank, ki govori samo v visokem »tonu«, striže sedaj kakor tista stara baba, ki se je potapljala. Kakor čujemo, bo kmalu konec tudi tega potomca slavnih prednikov, tedaj bo vzel s seboj tudi tajnosti, ki smo jih baje mi izdali. Izgubili bomo zastopnika javne morale in nad vse vzvišene, pravičnega sodnika, ki mu ne bo kmalu para. Naj počiva v miru. — Amen!

† Šol. ravnatelj Anton Leban. V četrtek 12. t. m. je umrl v Stični na Dolenjskem g. Anton Leban, šol. ravnatelj v

pokoju. Pokojnik je bil eden od agilnih in zavednih stanovskih tovarišev, ki je zasledoval naše kulturno in stanovsko življenje do zadnjega z mladostno prožnostjo in zanimanjem. Bil je sotrudnik »Učitelj. Tovarisa«, »Slovenskega Naroda« in tudi drugih listov, kot mladinski pisatelj se je udeleževal pri »Zvončku« in drugje. Anton Leban je bil rojen 30. nov. 1849. v Kanalu pri Gorici. Služboval je v Komnu in je med vojno prišel v zaledje, kjer se je po prevratu naselil v Stični, kjer je umrl. Pričakujemo od ožjih prijateljev in poznavalcev pokojnika, da se ga spomnijo s podrobnejšimi podatki iz njegovega življenja in delovanja.

— Par besed o imenovanjih. — Imenovanja so za nami. Vračajo se prošnje brez vsakih opazk. Kaj ne bi bilo bolje, da bi se imenovanja objavila — ker tako, se marsikomu zdi, da se mu je napravila krivica. Prizadeti so nekateri učitelji, brez stalnega mesta, z 10 in še več let službe, ki so že nekaj pretrpeli in žrtvovali za našo jugoslovansko misel, danes pa stoji strti in razočarani nad vsem dobrim in lepim. Tudi taki zaslužijo po zakonu srca in razuma vsaj trohico zadoščenja!

— Usposobljenostni izpiti za osnovne in za meščanske šole pred izpraševalno komisijo v Mariboru (na državnem moškem učiteljskem) se prične dne 27. aprila ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje naj se vpošljejo potom šolskega vodstva srezkemu poglavarju, da bodo najkasneje do 19. aprila 1925. v rokah izpraševalne komisije. Posebna obvestila o pristupu k izpitu se ne bodo razpošiljala. — Predsednik.

— II. književna tombola Jugoslovenske Matice. Do 7. t. m. so bile izžrebane sledeče številke: 45, 90, 4, 63, 66, 9, 88, 65, 48, 25, 38, 74, 42, 57, 62, 27, 54, 75, 33, 77, 46, 49, 36, 79. S temi številkami so bili zadeti vsi dobitki za ambe, terne, kvaterne, in činkvine. Danes se je vršilo žrebanje za tombolo in so bile izžrebane sledeče številke: 70 (sedemdeset), 37 (trideset), 44 (štirideset), 5 (pet), 64 (šestdeset), 24 (dvajset), 73 (sedemdeset), 83 (osemdeset), 76 (sedemdeset), 8 (osem), 10 (deset), 60 (šestdeset), 15 (petnajst), 69 (šestdeset), 6 (šest), 85 (osemdeset), 18 (osemnajst), 28 (dvajset), 16 (šestnajst), 53 (petdeset), 55 (petdeset) in 80 (osemdeset). Kdor je s temi in prejšnjimi številkami zadel tombolo, naj pošlje svojo tablico pokrajinskemu odboru Jugoslovenske Matice v Ljubljani, in sicer najkasneje do 21. t. m. Tega dne se bo za slučaj, da bo zadetih več tombol, nego je dobitkov, vršilo podrobno žrebanje.

— Usposobljenostne preizkušnje za osnovne in meščanske šole se prične na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani dne 1. maja 1925 ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje za pristup k usposobljenostni preizkušnji se naj predložijo po običajni uradni poti pravčasno pristojnemu sreskemu šolskemu nadzorniku, da bodo najkasneje do dne 20. aprila v rokah izpraševalne komisije. Kdor bi ne bil pripuščen, se bo pravčasno obvestil; posebna vabila k izpitu se ne bodo pošiljala. — Izpraševalna komisija za osnovne in meščanske šole v Ljubljani.

»Radio-Balsamica« in sodba angleških oblasti o tem leku proti revmatizmu. Na podlagi mnenja višjih oblasti o tem leku je bil izdan patent v imenu angleškega kralja Jurija V. s pozdravom izumitelju dr. Ivanu Rahleju. V tem patentu je to zdravilo pohvaljeno kot posebno koristno za zdravljenje revmatizma ter je zato dovoljena prodaja tega zdravila po vsej Angliji. Tem povodom so bili dani iznajditelju dr. Iv. Rahleju vsi zakoniti privilegiji in je v povelju izrečno zagroženo, da se bodo strogo kaznovali vsi poizkusi falsificiranja ali ponarejanja tega zdravila. — Osebito je važno, da izdeluje to zdravilo vedno iznajditelj dr. Rahlejev sam v svojem moderno urejenem laboratoriju ter se ta lek more dobiti v dobro očuvanem stanju iz samega laboratorija, kateri se nahaja v Beogradu v Kosovskij ul. št. 43. V tem laboratoriju se sprejemajo in izvršujejo hitro in natančno vsa naročila tega zdravila ter se odpošljejo na dane naslove. Do sedaj doseženi uspehi zdravljenja s tem zdravilom je zelo velik, ker so mnogi revmatični bolniki v naši domovini ozdraveli po uporabi dveh do treh steklenic tega zdravila. V sled tega to zdravilo ni patentovano samo pri nas, ampak je patentovano tudi v devetindvajsetih drugih državah, v katerih se istotako prodaja.

— »Welche Folgen hat die Heranziehung des weiblichen Geschlechtes zum Lehrberufe?« Knjigo te vsebine je poslal tov. Porekar na naše uredni-

štvo za centralno strokovno knjižnico UJU. Ker bo knjiga izpopolnila našo knjižnico mu kličemo: Hvala! in živeli posnemovalci, ki vam marsikatera knjiga plesni v podstrešju, lahko bi pa izpopolnjevala našo strokovno knjižnico!

— Kdo proda 10. zvezek Štrekljevih Narodnih pesmi: Ponudbe E. Tiran, učit. Moravce.

— Nekaj zanimivih serij o postanku roč. zemljevidov Pohorja in Slov. goric ima v zalogi Učit. dom v Mariboru. Vsaka serija obsega 15 listov, iz katerih je razviden tehnični postopek pri tiskanju zemljevidov in je torej zelo priporočljivo učilo zlasti za višje organizirane osnovne in za meščanske šole. Ena serija stane 75 Din. S traki obrobljena in na palicah, da se jo lahko kar obesi na šol. hodnike ali učilnice pa 150 Din. Dotične šole, ki reflektirajo na to učilo, naj se zgledajo čimprej, ker je število serij nizko.

— Kupim »Ljubljanski Zvon« letnike 1886, 1888, 1895, 1896, 1898, 1916. —

— Ponudbe na Upravništvo »Učit. Tovarisa«.

Kulturno gibanje.

— Pedagoško didaktičski krožek v Mariboru. Primoran sem ponovno apelirati na uvidenost in kolegialnost članov našega krožka, osobito onih izven Maribora, naj ne zadržujejo knjig brez potrebe po več mesecev ali celo vse leto. Neverjetno je, da je mogoče pri nas tako omalovaževanje in neumevanje napram knjižnici, ki naj bi bila glavni vir naše nadaljne izobrazbe. Kakšno korist ima učiteljstvo oz. krožek od knjige, ako jo preštudira v teku enega ali dveh let samo eden. Skoro bi bilo bolje, da knjižnico ukinemo in knjige kratkoma razdelimo. Prav posebno pa prosim za tovariško podporo glede vračanja knjig radi sklepanja letošnjega občnega zbora našega krožka. Prodl je namreč predlog, ki še bolj omiljuje že itak liberalne predpise glede izposojevanja. Odpravljena je globa in knjige se izposojujejo za neomejeno dobo oziroma za toliko časa, dokler kdo drugi ne zahteva dotične knjige. Sedaj je odvisno vse od vestnosti izposojevalcev, da bo knjižnica uspevala in da ne bo stala nekega dne popolnoma prazna. Če se sedanja pravila ne bodo obnesla, je lahko mogoče, da pridemo s strožjimi ukrepi v nasprotni ekstrem. Da olajšamo poseanje knjižnice članom izven Maribora, posluša knjižnica razum vsakega četrta (od 16. do 18. ure) tudi ob dnevih zborovanja mariborskega okoliškega društva, in sicer od 15. do 17. ure, kakor se je to izvajalo tudi doslej. — Knjižničar.

— Občni zbor Slov. Šol. Matice. Ker poteka sedanjemu odboru SSM poslovna doba, je treba misliti na nujne osebnostne izpremembe, ki se bodo morale izvršiti na obč. zboru. Ker je dosedanji zaslužni predsednik dr. Pivko izvoljen za poslanca, iz praktičnih razlogov ne bo mogel dalje zavzemati predsedniškega mesta. Iz razlogov ekonomije dela bo radi tega treba misliti tudi na drugega tajnika. Ker bo kazalo sklicati občni zbor za veliki teden in nas od tega loči le še kratek čas, priporočam interesiranemu članstvu, naj pripravi za občni zbor predloge, godne že za sklepanje, da se bo izrpal dnevni red brez zadrževanja. — Tajnik.

Učiteljski pravnik.

— Š Brezplačno zdravljenje velja tudi za porod. Neki tovariš nas vpraša: »Ali veljajo ugodnosti čl. 112 čin. zak. tudi za drž. uslužb., kadar gredo porodit v bolnico? 2. Ali je ljubljanska žen. bolnica državna? — Informirali smo se telefonsko o zadevi v bolnici in prejeli sledeč odgovor: Državne uslužbenke imajo tudi za slučaj poroda brezplačno lečenje v bolnici. Izkazati se morajo s posebnim uradnim potrdilom, kje so nastavljene in katere kategorije plačo dobivajo. Žen. bolnica v Ljubljani je državna.

Književnost in umetnost.

Priporočamo vse spodaj navedene knjige v nabavo učiteljstvu in šolam, posebno pa šolskim, vsem javnim ljudskim in društvenim ter učiteljskim-strokovnim knjižnicam. Vse tu navedene knjige se naročajo tudi lahko potem Učiteljske knjižarne v Ljubljani, Franciskanaka ulica, šte. 6.

Ocene.

»ZVEZDICE«

se zove lična in moderno opremljena mladinska pesemska knjižnica, katero je izdala Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani. — Na prvi hip nisem vedel, zakaj naj bi imela knjižnica ravno to ime. Ko sem jo pa prebrala, sem se prepričal, da je naslov prav primeren, kajti njene pesmice so prav tako srčkane, kakor zvezdice. Čim dalje sem po knjižnici listal, tem bolj sem bil razpoložen. Prečital sem jo že ponovno, a še mi ne da miru: še jo moram listati in listati. — Enak vtis je napravila knjižnica tudi na moje učenje. Ljubijo jo tako, da jo nosijo vedno s seboj in nekateri starši so mi pripovedovali, da jo nosijo s seboj tudi v posteljo. Reči moram, da je tovariš Jekl, ki je pesmice zbral, opilil in priredil, dober poznavatelj otroške duše. Knjižica je dosegla tudi uspeh, kakršnega še ni dosegla do sedaj nobena mladinska knjižica, kajti tekom treh tednov se je morala ponatisniti že v tretjič. Želim, da bi ne bilo tovariša ali tovarišice, ki bi ne privoščil(la) svojim učencem in učenkam »Zvezdice«. Knjižica vsebuje duševne bonbončke. Učitelj mora podajati učencem dan na dan navadno cmoke. Naravnost krut bi bil, ako jim ne bi privoščil in preskrbel enkrat za spremembo tudi malo bonbonov. Prav na ta način bodo učenci uvideli, da jim želi učitelj(ica) dobro. Knjižica pouk zelo pospešuje in lajša učitelju delo. Pesmice se čitajo gladko in so po vsebini tako zanimive, da si jih vdolbe otrok nehoti. Vsak učenec si izbere to, kar ga zanima najbolj in nastane ti v razredu pri deklamovanju prava tekma. Tebi ni treba nič drugega, kakor poslušati in se veseliti. Otroci delajo sami. Knjižica je poceni, da si jo more kupiti tudi najrevnejši otrok. Stane samo 7 Din. Vrh tega se dopošljejo knjižice franco in dobijo učitelj(ice) — razpečevalci(ke) na vsakih 5 izvodov po 1 izvod v nagrado. Na ta način ostane založbi le po 5 Din za knjižico in menim, da mora imeti podjetje pri današnjih visokih tiskovnih troških na vsak način izgubo.

Ivan Matičič: »V robstvu«, roman tuge in boli. Založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani 1925. Strani 255, 8°. Cena trdo vezani Din 46.

Avtor znane knjige »Na krvavih poljanah« je napisal roman, v katerem je

HUMEKOVA ROČNA ŠOLSKA KNJIGOVEZNICA

je pravkar izgotovljena in opremljena z vsem orodjem in pripomočki, ki so potrebni za vezavo knjig.

Ročna šolska knjigoveznica je zložljiva v malem ročnem zabojčku in je zato posebno primerna za prenašanje iz kraja v kraj.

Ročna šolska knjigoveznica je opremljena v prvi vrsti za vezavo knjig v šoli, potom šolske dece, za rokotvorni pouk.

Ročna šolska knjigoveznica služi lahko tudi za rokotvorni pouk v lepenkarstvu, ker ima vse potrebno orodje tudi za to panogo rokotvorbe.

Knjigoveznica vsebuje: stiskalnice, šivalnico, žlebila, ravnila, deščice za stiskanje, vijake, vreteno s sukancem, trakom in blazinico za šivanje, oblič, vložek za lepenko, platno in papir, dva noža, škarje, žagičo, gladila, železno in leseno kljuko in brusni kamem.

Cena kompletno opremljene knjigoveznice z ličnim ročnim zabojčkom je Din 1150.—

Tvornica učil in šolskih potrebščin v Ljubljani ima nove suhe preparate:

zeleno žabo Din 45.—
sekuljo (Rana muta) Din 45.—

Naročila učil sprejema: TVORNIKA UČIL IN ŠOLSKIH POTREBŠČIN V LJUBLJANI.